

Julius Evola

Autor: Troy Southgate

Troy Southgate odhaluje názory barona Evoly na úlohu ženy v moderní společnosti

Skutečnost, že (přinejmenším v současnosti) na ženy zapůsobí přitažlivě spíše olýsalí muži se zkaženým dechem a rostoucím pivním břichem než zoufale zapomenutá díla tradicionalistických myslitelů, jako byli René Guénon, Miguel Serrano či Mircea Eliade, působí poměrně ironicky. Lze říci, že již od dob vzestupu feministického hnutí a souběžného růstu pokušení pro ženy v podobě zapojení se do pracovního prostředí průměrná evropská žena se stále rostoucím pohrdáním pohlíží na údajně omezující a utlačovatelskou povahu domova a rodinného krbu. Podle myšlenkových škol Germainy Greerové a Andrey Dworkinové jsou rádobý rebelská odhození podprsenky do, falický symbol připomínajících, plamenů nebo vzdání se dohledu a zodpovědnosti za své dítě chápány jako pozitivní a nezbytné kroky pro další pokrok v historickém vývoji žen. Pro většinu žen však takzvané osvobození jejich pohlaví přineslo jen něco málo víc než pseudorovnostářskou závislost na platu, při které se od nich očekává, že se budou dřít stejně jako jejich mužské protějšky. Dobře známá řecká spisovatelka Arianna Stassinopoulosová, která má oproti autorovi tohoto textu výhodu v tom, že je žena a má tak možná větší právo psát o těchto záležitostech, to vysvětluje takto:

„Ženské ženy opouštějí politiku osvobození žen kvůli zásadnímu kvalitativnímu rozdílu mezi osvobozením a emancipací. Osvobození není pokračováním emancipace: nejedná se pouze o zvýšení ženských práv v oblasti právní, sociální a politické. Emancipace vyžadovala rovnocenné postavení pro specificky ženské role. Osvobození požaduje zrušení všech takových specifických rolí: dosažení rovnosti skrze identické způsoby chování. Emancipace znamená odstranění všech bariér pro příležitosti žen k uplatnění – to neznamená nutit ženy do mužských rolí tím, že hodnota ženských rolí bude ponižována.“ (*The Female Woman*. Davis-Poynter, 1973 str. 14-15)

Souhlasil by snad i baron Julius Evola (1898-1974), tento rozhodně mužský učenec, o kterém se dlouho soudilo, že je misogyn, se závěry paní Stassinopoulosové? Prostudujeme-li Evolovy myšlenky o vášnivých a leckdy problematických vztazích mužů s ženami, pro mnohé překapivě brzy zjistíme, že tento vzdělaný Sicilan vznešeného původu byl velice vzdálen misogynismu v jakékoliv podobě. Pojdme se teď zabývat baronovým vysoce oceňovaným dílem *Vzpouř proti modernímu světu* (česky Sol Noctis, 2020), které obsahuje celou kapitolu

věnovanou vztahům mužů a žen. Evola zahajuje toto téma popisem lidských sexuálních vlastností a dochází k tomu, že zatímco nadpozemské principy jsou rozhodně mužské, příroda sama má výrazně ženské principy. Představuje tak koncepty Jin (mužský) a Jang (ženský) pocházející z Dalekého východu, tedy dokonalé opaky. V hinduistické tradici je to samé zobrazováno božským párem Šivou a Šakti, jejichž pohlavní styk (viparita-maithuna) představuje nehybný mužský knot, nad kterým poskakují živé plamínky ženské energie a tvořivosti. „Toto pravidlo odpovídá zásadám kastovního systému a také zdůrazňuje dvě hlavní podstaty, a to *dharmu* a *bhakti*, nebo *fides* (víra): nehnuteľné přírodní jsoučno a aktivní rozhodnutí.“ (str. 158 /citováno vydání Inner Traditions, 1995/) Podle Johna Mumforda „ztotožnění se s ženskostí, která je znakem síly a energií není pouze východní myšlenkou. Hluboko pod racionálním uvažováním západních lidí je také koncept ženské síly.“ (*Sexual Occultism: The Sorcery of Love In Theory and Practice*. Compendium, 1977 str. 19)

Jakkoliv se muži a ženy vzájemně doplňují, každý má vlastní cestu, po které musí jít. Cestou muže je aktivní a přemýšlivý asketismus, přičemž ženská cesta je dosti podobná, avšak své cíle nalézá skrze mateřství a lásku. K mužům patří aktivní hrdinství, k ženám patří pasivní hrdinství, kdy se žena odevzdává druhému (například milenci nebo dítěti), a tak nalézá sama sebe.

„Uvědomit si sám sebe co nejzásadovějším způsobem v jednom z těchto dvou rozdílných a nezaměnitelných smyslů, omezit v ženě vše mužské a v muži vše ženské a usilovat o splynutí s archetypem absolutního muže a absolutní ženy – to bylo tradiční pravidlo rozlišení pohlaví podle jejich rozdílných způsobů života.“ (str. 159)

Žena se tak v hierarchickém pořádku účastnila podle postavení muže, což Evola považoval za „přesně odpovídající ženskému charakteru.“ (str. 160) Toto tvrzení dokládá dále odkazem na aztéckou civilizaci, v níž ženy, které zahynuly při porodu, byly stavěny na roveň mužům, kteří zemřeli v bitvě.

Muž je nezbytný pro naplnění života ženy a i ve své smrti představuje mystickou bránu pro svůj protějšek. Tento klíčový tradiční prvek je nejnvýrazněji vyjádřen věřícími hinduistkami, které se vrhají do plamenů pohřební hranice spalující jejich zemřelého manžela, aby si zajistily nesmrtnost. Také Inkové věřili, že ženy by měly následovat své muže v cestě k posmrtnému životu spácháním dobrovolné a promyšlené sebevraždy. Oddanost a sebeobětování tradiční ženy ve vztahu k jejich milovanému prostě nezná mezí. V současném životě však můžeme tento duchovní ethos spatřovat v islámském **harému**. „Ženám se zdálo přirozené spojit celý svůj život s jediným mužem, který byl tak ohromně a oddaně milován, že dovolily dalším ženám sdílet s ním stejné city a spojit se s ním stejným poutem a stejnou oddaností. Lásku, která si klade podmínky a vyžaduje opětování lásky a oddanost muže, byla považována za podřadnou.“ (str. 161-2)

Jakkoliv se to může moderním čtenářům zdát kruté a povýšenecké, tato podoba

bezpodmínečné věrnosti a oddanosti na straně ženy je vnímána jako způsob dosažení ušlechtilosti. Když však pozorujeme koncept polygamiího muže obklopeného zbožňujícími a svolnými ženami ve své nejzákladnější a nejinstinktivnější podobě – jako například u sexuální promiskuitní komunity vedené Charlesem Mansonem v závěru šedesátých let –, shledáme ho stěží přijatelným. Evola ovšem píše, že ve starém Řecku „bylo vydržování milenek považováno za jeden z běžných druhů soužití a právně bylo uznáváno jako způsob doplnění monogamiího manželství, ve které skončila sexuální exkluzivita.“ (str. 163) Zároveň je možno říci, že několik vůdčích osobností v oblasti psychologie posledního století by s ním rozhodně souhlasilo, přestože je k tomu vedly různé důvody.

Kontroverzní podpora polygamie vyslovovaná lidmi jako C. G. Jung či **Otto Gross** je zde zmíněna, aby byly prokázány konkrétní kořeny těchto úvah v tradicionalistické sféře. Nemá smysl vysvětlovat, že Evolovy názory na roli tradiční ženy by se setkaly s nenávisí a hysterií našeho současného liberálního establishmentu. Bez ohledu na to, zda se to zastáncům sexuální rovnostářství líbí nebo ne, mužská nemohoucnost a současný růst feminismu v posledních desetiletích vedly k sexualitu rozvracejícímu individualismu.

„Ve společnosti, která již nerozumí postavám asketika a bojovníka; ve které se ruce současné šlechty zdají být vhodnější pro držení tenisových raket nebo šejkrů koktejlových mixů než mečů nebo žezla; ve které archetyp mužnosti představuje boxer nebo filmová hvězda, když už ne přímo neduživí suchaři představovaní intelektuály, univerzitními profesory, loutkami narcistních umělců nebo zaneprázdněnými a špinavé peníze vydělávajícími bankéři a politiky – v takové společnosti bylo jen otázkou času, kdy ženy povstanou a prohlásí své , osobností' a ,svobodu' v anarchistickém a individualistickém smyslu těchto slov.“ (str. 163)

Evola správně popisuje tento proces jako nezodpovědnou rezignaci ze strany mužů: „To, co se ve skutečnosti rovná rezignaci, bylo později nazváno ,krokem kupředu'. Po staletích ,otroctví' ženy chtěly být samy sebou a dělat vše, co se jim zachce. Takzvaný feminismus ale nedokázal zformulovat ženskou osobnost jinak než napodobováním mužské osobnosti. Ženská prohlášení tak skrývají zásadní nedostatek sebedůvěry, stejně tak jako neschopnost žít a pracovat jako skutečná žena, nikoliv jako muž. Kvůli tomuto nedorozumění moderní žena považuje svoji tradiční roli za ponižující a pokud s ní jednáte ,pouze jako se ženou', pak ji to uráží. Tak začalo špatné chápání volby povolání; proto žena chce dosáhnout odplaty, znovu dosáhnout své ,důstojnosti', prokázat svou skutečnou ,hodnotu' a **soupeřit s muži v mužském světě**. Avšak muž, kterého se rozhodla porazit, není v ničem podobný skutečnému muži, je to jen loutka ve standardizované, racionalizované společnosti, které již nezná nic kvalitativně jiného. V takové civilizaci samozřejmě nemůže být prostor pro oprávněná privilegia a tak ženy, které se nechtějí a nejsou schopny se hlásit ke svým tradičním povoláním a bránit si je (třeba i na té nejnižší možné úrovni, jelikož žádná sexuálně uspokojená žena nikdy necítí potřebu napodobovat a závidět mužům), mohly lehce prokázat, že ve skutečnosti jsou nadány stejnými obecně vyžadovanými a moderní společností oceňovanými schopnostmi a dovednostmi – jak fyzicky, tak intelektuálně – jako druhé pohlaví. Pokud jde o muže, ti

nezodpovědně dopustili takový vývoj a dokonce ho podpořili a ‚vytlačili‘ ženy do ulic, kanceláří, škol a továren, na všechny ‚zanesené‘ křižovatky moderní kultury a společnosti. Tak došlo k poslednímu vyrovnání mužů a žen.“ (str. 164)

Všímavější čtenáři jistě poznali, že bez jakékoliv snahy ženy odsuzovat nebo snažit se degradovat či omezit jejich roli do nějaké podoby útlaku, Evola rozlišuje přirozenou ženskost od feministické nepřirozenosti. Dovojuje, že žena může nalézt sebeuspokojení a osobní naplnění, když se najde ve vztahu k muži. Podobně jako příslušníci namibijských kmenů nikdy nepřijmou a neztotožní se s rozlehlými západními metropolemi, které jsou nepřátelské k jejich tradičním hodnotám a způsobu života, stejně tak ženy musí dosáhnout svých pravých cílů snahou připustit si (spíš než na ni resignovat) skutečnost, že představují nezbytnou součást lidství. Důležitější však možná je, že jsou to muži, kdo musí být viněn za dnešní stav moderního světa.

Evola správně poukazuje na to, že i v minulosti právě tento proces přispěl k rozkladu antických civilizací v cyklu dekadence a rozkladu, za který jsou zodpovědní právě muži. I feminismus, jak říká Evola, je důsledkem mužské slabosti: „Nemůžeme očekávat, že se ženy vrátí k tomu, čím skutečně jsou, a tak znovu nastolí nezbytné vnitřní a vnější podmínky pro reintegraci vznešené rasy, když sami muži zůstávají pouhými odrazy skutečné mužnosti.“ (str. 169) Evola tedy zjevně není bigotní či misogyn, jak je často vykreslován. Jeho práce je naopak zacílena na obě pohlaví a skvěle hledá možnosti, jak urovnat spory ve vztazích mužů s ženami tak, abychom všichni našli své pravé funkce nejen v životě, ale také samozřejmě ve smrti.

Esej Troye Southgatea *Muž a žena ve Vzpourě proti modernímu světu* vyšla v časopise *Národní myšlenka* roč. 2005, č. 4.